

جامعه و معلول

علوم اجتماعی :: پیام یونسکو :: مرداد 1366 - شماره 206

از 29 تا 29

آدرس ثابت : <http://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/696571>

دانلود شده توسط : عمومی user2314

تاریخ دانلود : 17/04/1395

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است. بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابراین، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و بر گرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه [فوائین و مقررات](#) استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

پایگاه مجلات تخصصی نور

www.noormags.ir

آرم «دهه معلولین» (۱۹۸۳ - ۱۹۹۲)، اعلام شده از سوی سازمان ملل متحد.

جامعه و معلول

در بیست سال گذشته و بخصوص از ۱۹۸۱ به بعد (سال بین‌المللی افراد معلول)، پیوستن معلولین جوان به نظام معمول آموزش و پرورش در سطحی گسترده پذیرفته شده و اکنون به صورت هدف مهم برنامه‌ریزیهای آموزشی بسیاری از کشورها در آمده است.

این تغییر غیر قابل انکار در نگرش و رفتار نسبت به معلولین نقشی اساسی در پیوستن آنها به دنیای کار و جوامعی که آنها بدان تعلق دارند ایفا می‌کند. این پیوستن و یکی شدن با دیگران مبتنی بر این اصول بنیادی است که همگان - از جمله معلولین - باید در دسترسی به آموزش و پرورش و شرکت کامل در زندگی اجتماعی و پیشرفت ملی دارای امکاناتی برابر باشند. این امر یکی از هدفهای «برنامه جهانی اقدامات مربوط به افراد معلول» است که در سال ۱۹۸۲ از سوی مجمع عمومی سازمان ملل متحد اتخاذ شد. یونسکو با سایر سازمانهای تخصصی سازمان ملل در پیشبرد این برنامه، که جزو «دومین برنامه میان مدت یونسکو» (۱۹۸۴ - ۱۹۸۹) در آمد، همکاری می‌کند. وارد کردن جوانان معلول در مدارس معمولی قبلاً در بسیاری از کشورهای عضو یونسکو، بر مبنای برنامه‌های درازمدت، صورت گرفته و این امر علاوه بر مفید بودن برای معلولین، برای نظامهای آموزشی نیز سودمند بوده است، زیرا سبب انعطاف‌پذیری آنها شده است. یکپارچه کردن افراد معلول و غیر معلول به پذیرش «تفاوت» کمک می‌کند، تحمل و احترام متقابل را افزایش می‌دهد و دموکراتیزه کردن آموزش و پرورش را ترغیب می‌کند.

مفهوم «عقب‌ماندگی» در دو دهه گذشته بسیار تغییر کرده است. اکنون این مفهوم از مفهوم «نقص» یا «معلولیت» جدا شده و به عنوان مانعی بر سر راه فرد تعریف می‌شود که ناشی از نقص یا معلولیتی است که انجام نقش معمول را در رابطه با سن، جنس، عوامل اجتماعی و فرهنگی برای فرد مزبور کند یا ناممکن می‌کند. بنابراین عقب‌ماندگی عملکرد رابطه میان معلول و محیط اوست. این امر زمانی رخ می‌دهد که آنها با موانع فرهنگی، جسمی یا اجتماعی، که نمی‌گذارد آنها همچون دیگران به جنبه‌های گوناگون زندگی اجتماعی دست یابند، روبرو می‌شوند. به این

ترتیب عقب‌ماندگی عبارت از فقدان یا محدودیت امکان در بهره‌وری از زندگی اجتماعی به طور برابر با دیگران.

این مفهوم جدید از عقب‌ماندگی ماهیت نسبی تفاوت‌های میان عملکردها، یا موقعیت متفاوت معلولین و دیگران را، بوضوح نشان می‌دهد و توجهات را به این واقعیت معطوف می‌سازد که با اقدامات مناسب در مورد موقعیت جسمی، روحی، آموزشی و اجتماعی معلولین و از طریق اتخاذ تدابیری به منظور خودکفا کردن معلولین در حد امکان، می‌توان این فاصله را حذف و یا حداقل کمتر کرد.

از دیدگاه آموزشی یکپارچه کردن معلولین با دیگران مستلزم اقدامات خاصی است که در رأس آن در نظر گرفتن موقعیت خاص هر کودک یا بزرگسال معلول است. ماهیت و اهمیت معلولیت باید ارزیابی شود و به موازات آن امکانات آموزش و پرورش

استعدادهای افراد مشخص گردد و مناسبترین شیوه در رابطه با موارد خاص در نظر گرفته شود. این امر مستلزم برداشتن موانع موجود در نهادها، ایجاد گروههای آموزشی چند رشته‌ای، و استفاده از روشهای آموزشی گوناگون است.

پیوستن به نظام آموزشی معمول در کشورهای مختلف و حتی در کشوری واحد، بسته به شرایط لازم و امکانات موجود، صورتهای متفاوتی به خود می‌گیرد. با اینهمه تمام این حالات پاسخی در برابر یک مسئله مهم است: ترغیب رشد شخصیت هر کودک و مطمئن شدن از پیوستن نهایی او به جمع افراد معمولی. در مقاله بعدی شرحی است از یک متخصص درباره روند یکپارچه شدن معلولین با دیگران در مدارس کنونی پرتغال که طی آن از زبان دو کودک که دچار نقص بینائی هستند موردی واقعی از این موفقیت بیان می‌شود.

وارد کردن کودکان معلول در نظام آموزشی معمول هدفی است که بسیاری از کشورهای آن را دنبال می‌کنند. آلیا زوریکات، دختر خردسال اردنی که دچار فلج مغزی است، به مدرسه‌ای معمولی در عمان می‌رود. آنطور که معلم آلیا می‌گوید، آلیا که در اینجا برادر کوچکش را در آغوش گرفته، شاگردی بسیار حساس و پرشور است که در بعضی از درسها از سطح متوسط کلاس بالاتر است.